

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ

ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE TEMEL İLKELER

141EO0039

Ankara 2011

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ	3
1.1. Erken Çocukluk Eğitiminin Tanımı ve Önemi	3
1.1.1. Erken Çocukluk Eğitiminin Gerekliliği	6
1.2. Erken Çocukluk Eğitiminin Amaçları	7
1.2.1. Etkili Bir Erken Çocukluk Eğitiminin Hedefleri	7
1.2.2. Türkiye’de Okul Öncesi Eğitimin Temel Amaçları	7
1.2.3. Çocuğun Gelişimi ile İlgili Amaçları	8
1.3. Okul Öncesi Eğitimin Temel İlkeleri	9
1.4. Dünyada ve Türkiye’de Erken Çocukluk Eğitimi	10
1.4.1. Dünyada Erken Çocukluk Eğitimi	10
1.4.2 Türkiye’de Erken Çocukluk Eğitimi	14
UYGULAMA FAALİYETİ	17
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	19
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	21
2.2.Hizmet Türleri	26
2.2.1.Tam Gün	27
2.2.2.Yarım Gün	28
2.2.3. Saatli Bakım	29
2.2.4. Evde Bakım	30
UYGULAMA FAALİYETİ	31
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	33
MODÜL DEĞERLENDİRME	34
CEVAP ANAHTARLARI	35
KAYNAKÇA	36

AÇIKLAMALAR

KOD	141EO0039
ALAN	Çocuk gelişimi ve eğitimi
DAL/MESLEK	Erken çocuklukta öğretmen yardımcılığı/özel eğitimde öğretmen yardımcılığı
MODÜLÜN ADI	Erken çocukluk eğitiminde temel ilkeler
MODÜLÜN TANIMI	Erken çocukluk eğitiminin tanımını, önemini, erken çocukluk eğitimi ile ilgili temel ilkeleri, amaçlarını, dünyada ve Türkiye’de erken çocukluk eğitimi tanıtan öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/16
ÖN KOŞUL	Çocuk eğitimi dersinde ilk modül olarak alınmalıdır.
YETERLİK	Erken çocukluk eğitimi tanımak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç: Uygun ortam sağlandığında erken çocukluk eğitiminin önemini, amaç ve ilkelerini, tarihçesini, dünyada ve Türkiye’de erken çocukluk eğitiminin önemini, kurum ve hizmet türlerini inceleyebileceksiniz. Amaçlar: 1. Uygun ortam sağlandığında, erken çocukluk eğitiminin önemini benimsemeye yönelik etkinlikler hazırlayabileceksiniz. 2. Uygun ortam sağlandığında erken çocukluk eğitimi kurum ve hizmet türlerini tespit etmeye yönelik etkinlikler hazırlayabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Erken çocukluk eğitim kurumları, özel eğitim kurumları, özel ve kamu kurum ve kuruluşları Donanım: Kaynak kitaplar, bilgisayar, projeksiyon, fotoğraflar, afiş, broşür, dergiler, uyarıcı pano, tepegöz, asetat, CD, VCD, televizyon, bilgisayar donanımları
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modülde yer alan her bir öğrenme faaliyetinden sonra, verilen ölçme araçlarıyla kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek kendinizi değerlendirebileceksiniz. Öğretmen tarafından modül sonunda kazandığınız bilgi ve becerileri değerlendirmek amacıyla çeşitli ölçme araçları uygulanacaktır.

GİRİŞ

Sevgili öğrenci

Erken çocukluk eğitimi, çocuğun doğumundan ilkokula kadar geçirdiği yılları kapsar ve bireyin yetişkinlikte nasıl olacağını büyük ölçüde belirler. Bu nedenle çok büyük önem taşır.

Bu dönemde çocuklar henüz kendi gelişim özelliklerini, yeteneklerini, ilgi alanlarını ve gereksinimlerini tanımadıklarından, duygu ve düşüncelerini ifade güçlüğü içerisinde olduklarından, onlarla ilgilenen yetişkinlerin çok bilinçli ve dikkatli olmaları gerekmektedir. Bu nedenle erken çocukluk eğitim kurumlarını tanımak ve bu doğrultuda çocuklara uygun kurumlar seçmek, çocukların geleceği açısından son derece önemlidir.

Çocuklara erken çocukluk eğitiminde belli davranışları kazandırmak ve gelişimlerini desteklemek için gerekli eğitim yaşantıları evde ebeveynler, erken çocukluk eğitim kurumlarında ise öğretmenler tarafından hazırlanmalıdır. Bu eğitim yaşantılarından yararlanamayan çocukların gelişimleri yavaş olmakta ve çocuklar bu olumsuz izleri yaşamları boyunca taşımaktadır.

Erken çocukluk eğitim kurumlarında erken çocukluk eğitimi, iyi hazırlanmış eğitim programları aracılığıyla verilmesi çocukların sağlıklı kişilik geliştirmeleri ve çevreye uyum sağlamaları açısından son derece büyük önem taşır ve çocukları geleceğe hazırlar.

Bu modülde erken çocukluk eğitiminin önemini ve erken çocukluk eğitimi kurum ve hizmet türlerini tespit etmeye yönelik etkinlikler hazırlayabilmek ve uygulayabilmek için yeni bilgi ve beceriler kazanacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında erken çocukluk eğitiminin önemini benimsemeye yönelik etkinlikler hazırlayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Erken çocukluk eğitiminin tanımını önemini amaçlarını ve temel ilkelerini çeşitli kaynaklardan ve internetten araştırınız.
- Dünyada ve Türkiye’de erken çocukluk eğitimi çeşitli kaynaklardan ve internetten araştırınız.

1. ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİ

1.1. Erken Çocukluk Eğitiminin Tanımı ve Önemi

Çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların sonraki yaşamlarında önemli rol oynayan bedensel, psikomotor, sosyal ve duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde şekillendiği, ailelerde ve kurumlarda verilen eğitim sürecine erken çocukluk eğitimi denir.

Erken çocukluk eğitimi çocuğun doğumundan ilkokula kadar geçirdiği yılları kapsar ve bireyin yetişkinlikte nasıl olacağını büyük ölçüde belirler ve bu nedenle çok önemlidir.

Sağlıklı ve istenilen davranışlara sahip çocuklar yetiştirmek, onların gelişim özelliklerini bilmeye bağlıdır. Çocukların özelliklerini bilmeden verilen eğitim hem güçtür hem de tamamen tesadüflere kaldığı için hata yapılmasına ve istemeyerek de olsa onların zarar görmesine yol açmaktadır. Özellikle çocukların, temel eğitime başlayınca kadar geçirdikleri birçok kritik dönemi içine alan ve gelişim hızlarının çok yüksek olduğu erken çocukluk eğitimi bu bakımdan büyük önem taşır. Bu dönemde çocuklar henüz kendi gelişim özelliklerini, yeteneklerini, ilgi alanlarını ve gereksinimlerini tanımadıklarından, duyu ve düşüncelerini ifade güçlüğü içerisinde olduklarından onlarla ilgilenen yetişkinlerin çok bilinçli ve dikkatli olmaları gerekmektedir.

Çocuklara erken çocukluk eğitiminde belli davranışları kazandırmak ve gelişimlerini desteklemek için gerekli eğitim yaşantıları evde ebeveynler, erken çocukluk eğitim kurumlarında ise öğretmenler tarafından hazırlanmalıdır. Bu eğitim yaşantılarından yararlanamayan çocukların gelişimleri yavaş olmakta ve çocuklar bu olumsuz izleri yaşamları boyunca taşımaktadır.

Erken çocukluk eğitimi çocuğun, kendi bedensel yapısını tanımasına, öz bakım ihtiyaçlarını karşılayabilmesine ve vücudunu etkin bir biçimde kullanabilmesine yardımcı olur.

Toplumsal gelişim açısından bakıldığında çocuğun bireysel yeteneklerine, ilgi, ihtiyaç ve gelişim düzeylerine uygun hazırlanan programlar aracılığı ile sunulan etkinliklerde grup içine katılmasında, sağlıklı ilişkiler kurmasında, günlük yaşantı içinde gerekli kuralları öğrenerek temel alışkanlıkları kazanmasında, kendine ve başkalarına olumlu tavır geliştirmesinde erken çocukluk eğitimi önemli rol oynar. Bu etkinliklerle çocuklar ayrıca paylaşma, iş birliği, yardımlaşma dayanışma gibi sosyal beceriler de kazanırlar.

Erken çocukluk eğitimi, çocuğun cinsel kimliğini kazanarak benlik kavramını geliştirmesini, kendini ifade etmesine fırsat verecek ortamlar hazırlayarak öz denetimini geliştirmesini ve kendine güvenli bağımsız kişilik kazanmasını destekler. Ayrıca çevre uyarıcıları sunarak çocuğun akıl yürütme yeteneğini, yaratıcılığını ve hayal gücünün gelişimini sağlamada erken çocuklukta verilen eğitim oldukça etkilidir.

Erken çocukluk eğitimi, çocuğun çevresindeki kişilerle sağlıklı iletişim kurmasına, duygu ve düşüncelerini karşısındakine rahatlıkla ifade edebilmesine fırsat vererek dil becerilerini geliştirir.

Resim 1.1: Erken çocukluk eğitim kurumları çocukların kendilerini rahatça ifade etmelerine olanak tanır.

Okul öncesi eğitimini gerekli kılan toplumsal bir olgu da çocukluk yaşantılarındaki farklılıklardır. Yetersiz bakım, sağlıksız çevre koşulları ve ekonomik güçlükler pek çok çocuk için risk teşkil etmektedir. Erken çocukluk gelişim ve eğitimine yapılan yatırımlar yoksulluk, sosyal eşitsizlik ve cinsiyete bağlı ayrımlar yüzünden dezavantajlı sayılan çocuklara iyi bir başlangıç vererek bu eşitsizliğin giderilmesine yardımcı olur. Elverişsiz çevre koşulları nedeniyle eğitimden yoksun kalan çocukların olumsuzluktan etkilenmelerini engelleyerek onlara da diğer çocuklarla eşit eğitim olanakları sağlar.

Erken çocukluk eğitimi, çalışan annelerin çocuk yetiştirmekte karşılaştıkları güçlükleri aşmada destek sağlayabilmektedir. Erken çocukluk eğitim kurumları, çalışan annelerin sorumluluklarını günün belli saatleri içinde üstlenerek bir yandan annenin işinde verimli olmasına katkı sağlarken, diğer yandan çocuğun yetersiz koşullarda zedelenmesini önlemektedir. Kadının güçlenmesi ve toplum içinde üretken olmasında, erken çocukluk eğitim kurumlarının katkısı önemlidir.

Erken çocukluk eğitimi iyi hazırlanmış eğitim programları aracılığıyla verildiği zaman çocukların sağlıklı kişilik geliştirmeleri ve çevreye uyum sağlamaları açısından son derece büyük önem taşır ve çocukları geleceğe hazırlar.

Erken çocukluk eğitiminin önemini özetlersek;

- Çocuğun tüm gelişimlerinin olumlu seyretmesini sağlar.
- Çocuğu ilköğretime hazırlar.
- Erken çocukluk eğitimi alan çocuklar, sonraki eğitim kademelerinde ve hayatta, erken çocukluk eğitimi almayan çocuklara göre daha başarılı olur
- Suç işleme oranları erken çocukluk eğitimi almayanlara göre daha düşüktür.
- Temel hak ve kavramları, temel davranışları erken yaşta çok daha iyi algılayabilmektedir.
- Erken çocukluk eğitimi alan çocukların ana dilini ve ikinci bir yabancı dili öğrenme düzeyleri, okul öncesi eğitim almayanlara göre daha yüksektir.
- Erken çocukluk eğitimi alan çocuk kendisine verilen olanakları en iyi şekilde kullanarak karşılaştığı sorunları daha pratik bir şekilde çözer.
- Erken çocukluk eğitimi alan çocuk, almayanlara göre anne babası dışındaki kişilerle daha iyi diyalog kurar.
- Kendi yetenek ve becerilerinin farkında olarak yetişen çocuklar insanlarla uyumlu, sorumluluk ve iş birliği içinde toplumdaki yerlerini alırlar.
- Dış bakımı, beden sağlığı ve diğer tüm öz bakım becerileri ve sağlıklı beslenme bilinci erken çocukluk eğitimiyle çocuklara kazandırılır.
- Okul öncesi eğitimi alan çocuk duygu ve düşüncelerini daha rahat ifade eder, anlama ve anlatma becerisi gelişir.

Çocukların tüm gelişim alanlarını, sosyal yaşantılarını ve geleceğini oluşturmada erken çocukluk eğitimi son derece önemlidir.

Resim 1.2: Çocuklar erken çocukluk eğitim kurumlarında verilen eğitimle yeteneklerini ve ilgi alanlarını fark eder ve geliştirirler.

1.1.1. Erken Çocukluk Eğitiminin Gerekliliği

Geçmişten günümüze bakıldığında, okul öncesi eğitim kurumlarını gerekli kılan nedenler ülkeden ülkeye farklılık göstermekle birlikte, pek çok ortak sebep de dikkati çekmektedir.

Bu sebepler şöyle özetlenebilir:

- Geniş aileden çekirdek aileye dönüşen aile yapısı,
- Köyden kente gelişle birlikte akraba ve yakınlarının çocuk bakımı ile ilgili desteğinin azalması,
- Kadınların artan eğitim düzeyi ve bununla birlikte evin dışında çalışma fırsatlarının artması,
- Kültürel eşitsizliklerin eğitimde fırsat eşitliğini engelleyici yönünün dengelenmesi,
- Özellikle şehirleşme ile birlikte artan sınırlı mekânlara sahip apartman tipi yaşama geçilmesi, böylece çocukların yaşlıları ile birlikte bulunmalarının ve hareket imkânlarının da büyük ölçüde sınırlanması,
- Ailelerin, çocuklarının eğitiminde bazı yetersizliklerinin bulunduğunu fark etmeleri,
- Çocuk psikologlarının araştırmalarından ortaya çıkan sağlık ve büyüme ile ilgili yeni bilgi ve fikirler,

Bugün gelişmiş veya gelişmekte olan diye nitelenen tüm ülkelerde okul öncesi eğitim, çok kere zorunlu eğitimin dışında tutulmakla birlikte, eğitim sistemlerinin en alt basamağını oluşturacak şekilde sistem içindeki yerini almış bulunmaktadır.

1.2. Erken Çocukluk Eğitiminin Amaçları

1.2.1. Etkili Bir Erken Çocukluk Eğitiminin Hedefleri

- Temeli okuma yazma ve diğer etkileşim yetenekleri olan dinleme, konuşma ve oynama aktivitelerinin gelişimini sağlama
- Çocukların duygularını ifade edebilmelerinin gelişimini sağlama
- Çocuğun kelime dağarcığını geliştirme
- Çocuğun kendileri ile ilgili olumlu duygularını geliştirme ve öğrenme becerilerini geliştirme
- Karar verme becerilerini geliştirme
- Çocuklara çevrelerindeki dünyayı algılama ve anlama fırsatları sağlama

Erken çocukluk eğitiminin evrensel amaçları olarak sayılabilecek görüşler, OMEP'in (Dünya Uluslararası Okul Öncesi Eğitimi Örgütü) uzun süre başkanlığını yapan ünlü eğitimci Mialaret tarafından şöyle ifade edilmiştir:

- **Toplumsal Amaçlar**
 - Çalışan kadınların çocuklarına bakmak
 - Her çocuğa eğitim sağlamak ve onların bireysel gelişmelerine katkıda bulunmak
 - Çocukların birbirleriyle ve başkalarıyla ilişki içinde bulunmasına, sosyalleşmesine çok önemli katkıda bulunmak
- **Eğitici Amaçlar**
 - Çocuğun duyu organlarını eğitmek(renge, sese, estetiğe...)
 - Çevreye olan duyarlılığını artırmak
- **Gelişimsel Amaçlar**
 - Çocuğun doğal gelişimini temel alarak, gelişimle ilgili tecrübelerine önem vermek

1.2.2. Türkiye'de Okul Öncesi Eğitimin Temel Amaçları

Okul öncesi eğitimin amaçları, Milli Eğitim'in genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak şöyle özetlenebilir:

- Çocukların bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini, temel alışkanlıklar kazanmalarını sağlamak (gelişimsel amaçlar)
- Her fırsattan faydalanarak çocukların millî, manevî, ahlakî, kültürel ve insanî değerlere bağlılığının gelişmesine yardımcı olmak (eğitici ve toplumsal amaçlar)
- Atatürk, millet, vatan ve bayrak sevgisini kazandırmak (toplumsal amaçlar)
- Çocuğun benlik kavramının gelişmesine, kendini ifade etmesine, bağımsızlığını kazanmasına ve öz denetimini sağlamasına imkân tanımak (gelişimsel ve eğitici amaçlar)
- Çocukların sorumluluk yüklenmelerini, dürüst, saygılı, nazik ve düzenli olmalarını sağlamak

Etkinlik 1:

Erken çocukluk eğitim kurumlarının amaçlarını ve temel ilkelerini çeşitli kaynaklardan araştırarak bir rapor hazırlayınız, hazırladığınız raporu sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız ve sununuzu. Çalışmalarınızı sınıf panosuna asınız.

1.2.3. Çocuğun Gelişimi ile İlgili Amaçları

- Çocuğun fiziksel ve zihinsel gelişiminde etkinlik sağlamak
- Fiziksel ihtiyacın karşılanması ve sağlığının korunması, çocuğa fiziksel bir yapının tanımlanması için gerekli uyarıcı ortamın sunulması
- Fiziksel yapının etkin bir şekilde kullanılması
- Kas gelişiminin sağlanması
- Çocukta duygusal güveni sağlamak
- Etkin bir sevgi anlayışının yaratılması
- Çocukta kendine karşı olumlu bir tavrın geliştirilmesi
- Çocuğun sağlıklı sosyalleşme süreci içinde gelişmesine olanak sağlamak
- Grupla çalışma ve grup içi sağlıklı etkileşim olanaklarının sunulması
- Sosyal çevrenin tanınması için gerekli etkinliklerin düzenlenmesi
- Kültürel değerlerin özümlemesi ve değerlendirilmesine olanak sağlaması
- Sosyal uyum sağlanması
- Temel alışkanlıkların kazandırılması
- Çocuğun sağlıklı kişilik değişikliğine olanak tanımak
- Kendini anlatma, açığa vurma olanaklarının sağlanması
- Bağımsızlığın geliştirilmesi
- Öz denetim sağlanması
- Çocukta öğrenme becerisini geliştirmek
- Uyarıcı çevre koşullarının sağlanması

- Akıl yürütme yeteneğinin geliştirilmesi
- Yaratıcılığın zenginleştirilmesi
- Dilin zenginleştirilmesi
- Çocuğu okul yaşamına hazırlamak
- Okul yaşamı için gerekli sosyal becerilerin elde edilmesini sağlamak
- Etkin öğrencilik için zihinsel olgunluk seviyesinin elde edilmesine olanak sağlamak

Resim 1.4: Erken çocukluk eğitimi çocukları ilköğretime hazırlar, sosyal uyumlarını artırır.

1.3. Okul Öncesi Eğitimin Temel İlkeleri

Okul öncesi dönem yaşamın temelidir. Bu dönemde öğrenme hızı çok yüksektir. Her yaş grubunun genel gelişim özellikleri ortaktır ancak her çocuğun kendine özgü olduğu da unutulmamalıdır.

Okul öncesi eğitim bazı temel ilkelere dayanmaktadır. Bu ilkeler aşağıda verilmektedir:

- Eğitimde çocuğun ve ailenin etkin katılımını sağlamak esastır.
- Çocuğa verilen eğitim, onun gereksinimlerine uygun olmak zorundadır.
- Çocukların gereksinimlerini karşılamak amacıyla demokratik eğitim anlayışına uygun eğitim ortamları hazırlanır.
- Etkinlikler düzenlenirken çocukların ilgi ve gereksinimlerinin yanı sıra, okulun ve çevrenin olanakları da göz önünde bulundurulur.
- Çocukların Türkçe'yi doğru ve güzel konuşmalarına gereken önem verilir.
- Eğitim, çocuğun bildiklerinden başlar ve deneyerek öğrenmesine olanak tanır.
- Oyun çocuklar için en uygun öğrenme yöntemidir.
- Eğitimde çocuğun kendine saygı ve güven duyması sağlanır, öz denetim kazandırılır.
- Çocukla iletişimde, kişiliğini zedeleyici şekilde davranılmaz, baskı ve kısıtlamalara yer verilmez.
- Okul öncesi dönemde verilen eğitim ile çocukların sevgi, saygı, iş birliği, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma davranışları geliştirilir.

- Çocukların bağımsız davranışlar geliştirmesi desteklenir.
- Yardıma gereksinim duyduğunda yetişkin desteği, rehberliği ve güven verici yakınlığı sağlanır.
- Çocuğun, kendisinin ve başkalarının duygularını fark etmesi desteklenir
- Çocukların hayal güçleri, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri, iletişim kurma ve duygularını anlatabilme davranışları geliştirilir.
- Okul öncesi eğitimde çocuğun gelişimi ve okul öncesi eğitim programı düzenli olarak değerlendirilir.
- Programlar hazırlanırken ailelerin ve içinde bulunulan çevrenin özellikleri dikkate alınır.
- Eğitime ailenin etkin katılımı sağlanmalıdır.

1.4. Dünyada ve Türkiye’de Erken Çocukluk Eğitimi

1.4.1. Dünyada Erken Çocukluk Eğitimi

Erken çocukluk eğitimi kavramı, çocuk gelişimi alanındaki ilk çalışmalarla birlikte ortaya çıkmıştır. Çocuk gelişimi konusunda ilk çalışmaları yapanlar tıp doktorları ve sosyal reformcular olmuştur.

Ortaçağ Avrupa’sında doktorlar beş yaşından küçük çocukların sağlığıyla ilgilenmeyi ebelere bırakmışlardır. Bunun nedeni, beş yaşından küçük çocuklara bir şey yapılamayacağına inanmış olmalarıdır. Ancak 18.yüzyılda bir tıp doktoru olan James Cadogon, küçük çocukların bakımsızlıktan öldüklerini belirtmiştir. Annelere yönelik çocuk temizliği, bakımı ve beslenmesi konusunda bilgiler veren çalışmalar yapmıştır. 18.yüzyılda Avrupa’da endüstri devrimi sonucu maden ocaklarında ve fabrikalarda çalışan çocukların ürkütücü durumunu sosyal reformcular incelemişlerdir. Ashley Cooper, kız çocuklarının ve 10 yaşından küçük erkek çocuklarının maden ocaklarında çalışmalarını yasaklayan kanunun senatodan çıkmasını sağlamıştır.

Jean Pestalozzi’nin 1774 yılında, kendi çocuğu üzerindeki gözlemlerine dayanarak yaptığı çalışma, çocuk gelişimi ile ilgili ilk bilimsel kayıt olarak kabul edilmektedir.

Erken Çocukluk eğitiminin gerekliliğine inanan ilk anaokulunu açan Alman Friedrich Wilhelm Froebel’dir. Froebel, 1840 yılında Almanya’da “Kindergarten” (Çocuk Bahçesi) adını verdiği ilk anaokulunu açmıştır. Froebel, uygulamalarında oyunu eğitimin bir ögesi olarak ele almış, öğretici oyunları çocukların yeteneklerini geliştirmede kullanılması gereken önemli araçlar olarak görmüştür.

Resim 1. 5: Almanya’da ilk anaokulunu açan Friedrich Wilhelm Froebel

Froebel’in öğrencisi olan Carl Schurz da 1855 yılında Amerika’da, Elizabeth Peabody de 1860 yılında İngilizce konuşan çocuklar için özel bir okul açmıştır. Çocuk eğitimi konusunda büyük katkılarda bulunan İtalyan eğitimci Maria Montessori uzmanlık çalışmalarında, zihinsel engelli çocuklarla ilgilenmiş ve uyguladığı yöntemlerle büyük gelişmeler sağlamıştır. Montessori aynı yöntemlerle normal çocukların gelişiminde de daha iyi sonuçlar alınabileceğini savunmuştur. Roma’da 1907’de, kendi deyimiyle ilk çocuk evini açmıştır. Montessori, çocuğun doğumdan başlayarak “emici” zihinsel bir yeteneğe sahip olduğuna inanır. Erken çocukluk dönemini, zihnin büyük ölçüde alıcı olduğu kritik bir dönem olarak kabul eder. Bu süreçte çevrenin etkili olduğunu ifade eder.

Resim 1. 6: Carl Schurz Amerika’da 1855 yılında İngilizce konuşan çocuklar için özel bir okul açmıştır.

Resim 1.7: Maria Montessori Roma’da kendi deyimiyle “ilk çocuk” evini açmıştır.

Frobel ve Montessori’den sonra diğer ülkelerde de erken çocukluk eğitimi kurumları açılmaya başlamıştır. İlk “yuva” 1911 yılında Londra’da Margeret ve Rachel McMillan tarafından açılmıştır. McMillan kardeşlerin ilk uygulamaları, Londra’nın yoksul bir kesiminde, beş yaşın altındaki çocukların sağlık ve genel bakımlarının düzeltilmesi doğrultusunda olmuştur. Ancak çocukların zihinsel ve sosyal gelişimlerinin sağlıklı ilişkisini gözlemleyen McMillan kardeşler daha sonraki çalışmalarında eğitsel etkinliklere yer vermişlerdir.

İlk yıllarda yuva ve anaokullarının pek çoğu üniversite ve kolejlerin laboratuvar okulları olarak açılmıştır. 20. yüzyıl başlarında, sosyal bilimler alanında yapılan araştırmalar, erken çocukluk eğitime katkıda bulunmuştur.

Amerika Yale Üniversitesi’nde Arnold Gesell ve arkadaşlarının 1920-30 yılları arasında yaptığı çalışmalar, çocuklardaki fiziksel ve motor gelişim aşamalarına dikkati çekmiştir. Harriat Johnson, erken çocukluk eğitiminde, fiziksel gelişim için gerekli araç gereçlerin çeşitleri üzerinde yeni öneriler getirmiştir. Johnson’a göre, çocukların büyük ve küçük kas gelişimleri için oluşturulacak fiziksel çevre, zihinsel gelişimi de güçlendirir.

Resim 1. 8: Arnold Gesell, çocuklardaki, fiziksel ve motor gelişim aşamalarına dikkati çekmiştir.

Çocuğun zihinsel gelişimini inceleyen Piaget, yaptığı çalışmalarda, özellikle çocuk gelişiminde fiziksel olgunlaşma kadar çevrenin, deneyimlerinin, toplumsal aktarımların da etkili olduğunu ifade etmiştir.

Resim 1.9: Piaget, çocuklarda zihinsel gelişimi incelemiştir.

Resim 1. 10 : Erik Erikson çocuklukta kazanılan güven duygusunun ileriki yaşlarda çocukları olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir.

I.ve II. Dünya Savaşlarından sonra, başta bulunan yöneticiler erken çocukluk eğitim kurumlarını, kimsesiz kalan çocukların olumsuz çevre koşullarından daha az etkilenmelerini sağlamak, endüstrinin gereksinimi olan kadın gücünden yararlanmak ve çocukluk yıllarındaki deneyimlerin, toplumsal yönelimler üzerinde etkili olduğunu kavramak gibi nedenlerle desteklemişlerdir.

Çalışan kadın sayısının 1960'lı yıllarda hızla artması sonucu, Amerika'nın öncülük ettiği "uluslararası erken çocukluğu yaygınlaştırma kampanyası" başlatılmıştır.

Birçok ülkede erken çocukluk eğitim kurumları çeşitlilik gösterir. Uygulanan program modelleri de farklıdır. Başka bir deyişle, hemen hiçbir ülkede tek tip bir kurum ve program uygulaması söz konusu değildir. Bu konu biraz daha ayrıntılı incelendiğinde, bazı programların özellikle çocukların eğitilmesini amaçladığı, bazılarının ise anne ve babayı

eğitme yolu ile çocuğa ulaşmayı hedeflediği dikkati çekmektedir. Bir kısmında da anne baba ve çocuk birlikte eğitime alınmakta, bir yandan çocuklar eğitilirken, bir yandan da anne ve babaya çocuklarının gelişimlerini nasıl destekleyecekleri öğretilmeye çalışılmaktadır. Bütün bunların yanı sıra aynı kurum çatısı altında hem çocukların, hem yetişkinlerin hem de eğitimcilerin eğitimini amaçlayan, hatta zaman zaman ev ziyaretleri ile kurumdaki eğitimin evdeki devamlılığını sağlamaya çalışan çok amaçlı modellere de rastlanmaktadır.

Genelde çeşitli ülkelerde çocukları kurumlarda eğitmeyi amaçlayan programlar eğitim sistemlerinin yapısı içinde yer almaktadır. Bunlar da ülkelere göre anaokulları, anasınıfları, hazırlık sınıfları (ilköğretime bağlı) gündüz bakımevleri, birleşik erken çocukluk merkezleri, çocuk bakım merkezleri ve oyun grupları gibi çeşitli isimler altında toplanmaktadır.

1.4.2 Türkiye’de Erken Çocukluk Eğitimi

Türkiye’de erken çocukluk eğitimi Cumhuriyet öncesi ve sonrası olmak üzere iki grupta incelenir.

1.4.2.1. Cumhuriyet Öncesi Dönem

Türkiye’de küçük yaştaki çocukların eğitiminde okullardan yararlanılmasının tarihçesi 15.yüzyıla, Fatih Sultan Mehmet zamanına kadar uzanır. Bu dönemde vakıflar aracılığıyla kurulan eğitim kurumları arasında yer alan “ Sıbyan Okulları “ bir anlamda erken çocukluk eğitim kurumlarının ilk örnekleri sayılabilir.

Osmanlı Döneminde yerli halk için olmamakla birlikte azınlıklar ve yabancılar için büyük kentlerde anaokullarının açıldığı görülür.

Eğitimci Satı Bey, II. Meşrutiyetin başlangıç tarihi 1908 yılından önce bazı illerde “Özel Ana Mektepleri “ açıldığını ileri sürer. Bu tarihten sonra da İstanbul’da bazı özel ana mektepleri açılmıştır. Ancak “resmi ana mektepleri” Balkan savaşlarından sonra açılmış ve yaygınlaşmaya başlamıştır.

Satı Bey İstanbul Beyazıt’ta özel bir “çocuk yuvası “ açmıştır. Bir süre sonra bu çocuk yuvasına İstanbul’un aristokrat ailelerinin çocukları devam etmeye başlamıştır. Çocuklar uşaklarıyla, arabalarla anaokuluna gelmeye başlamış ve Satı Beyin okulu sadece üst tabaka çocuklarının okulu olmuştur. Bu okulda çocuklara ödüller verildiği, maddi cezanın hiçbir şekilde kullanılmadığı vurgulanmıştır. Bu uygulamalar çocuk eğitiminde önemli bir başlangıçtır.

Eğitimci Kazım Duru da Meşrutiyet Döneminde Avusturya – Macaristan’a giderek “çocuk bahçesi” öğretmenini yetiştiren okulları gezmiş, dönüşte Selanik’te bir anaokulu açmıştır. Balkan Savaşları bu çalışmaları büyük ölçüde engellemiş ancak yine de 1913 -1917 yılları arasında İmparatorluk sınırları içerisinde resmi anaokulları açılmıştır. Bu dönemde gerek özel, gerek resmi anaokullarının en büyük sorunu uygulanan eğitim yöntemleri (Frobel yöntemi bunlar içerisinde öne çıkmaktadır) ve buna göre yetişmiş öğretmen bulmadaki zorluktur. 1914 yılında Eğitim Bakanlığı bütçesi düzenlenirken “ Çocuk Bahçesi “denilen okulların açılması için bütçeye ödenek konulmuş ve o yıl on okulun açılması planlanmıştır.

Emrullah Efendi’nin nazırlığında 1913 yılında çıkarılan “Tedrisat-ı İptidaiye Kanunu Muvakkatı” (Geçici İlköğretim Kanunu) ile anaokullarının ülkenin her yerine yaygınlaştırılması emredilmiştir. Aynı kanunda öğrencilerin yaşları, öğretim teknikleri, ders araçları ve okulun kuruluşuna dair temel esaslar da verilmiştir. Bu kanunda ana mektepleri

ve sıbyan sınıflarının ilköğretime bağlı olduğu belirtilmiştir.

Tedrisat-ı İptidaiye Kanununda adı geçen “Ana Mektepleri”ne öğretmen yetiştirmek üzere 1915 yılında “İstanbul Darülmuallimat” ına bağlı bir öğretmen okulu açılmıştır. Öğretim süresi bir yıl olan okulda, Türkiye’de ilk olarak erken çocukluk eğitimi alanı için öğretmen eğitimi çalışmaları başlamış ancak 370 kadar mezun veren bu okul 1919 yılında kapanmıştır. Bu okulun programı, çocuklara küçük yaştan itibaren dini yönden iyi bir eğitim verecek öğretmenler yetiştirme esasına dayanmaktadır. 1915 yılında “Ana Mektepleri Nizamnamesi” (Anaokulları Tüzüğü) yayımlanmıştır. Nizamnamede iptidai mekteplerinin (ilkokul) ilk basamağı olarak ana mekteplerinin açılması önerilmiş ve ana mekteplerinin dört yedi yaş arası çocuklara eğitim vermek üzere ilkokullara bağlı ya da bağımsız olarak açılması düşünülmüştür. Ayrıca ilkokullarda beş altı yaş çocukları için sıbyan sınıfları açılması istenmiştir.

Osmanlı Devleti’nin içinde bulunduğu zorluklar ve savaş nedeniyle daha sonraki yıllarda, erken çocukluk eğitimi ailelerin denetimine bırakılmıştır.

1.4.2.2. Cumhuriyet Sonrası Dönem

Cumhuriyet ilan edildiği tarihte, 38 ilde 80 anaokulu bulunuyordu ve bu okullarda toplam 5.880 öğrenci eğitilmekteydi. 1928 yılında “ Harf İnkılâbının “ yapılması, her Türk vatandaşının okuryazar duruma getirme çabası, devleti tüm gücüyle ilköğretime yüklenmek zorunda bırakmıştır. Bu nedenlerle anaokulu ve anasınıflarına ayrılan ödenekler ilköğretim hizmetlerine aktarılmıştır. Böylece çevresel olanaklarla çalışmalarını sürdüren okullar da 1937–1938 öğretim yılında kapanmıştır. Zaman zaman erken çocukluk eğitiminin önemi çeşitli Eğitim Şuraları ve eğitim komisyonlarında vurgulanmış ancak işlerlik kazanamamıştır.

1927–1928 öğretim yılında Ankara’da öğretim süresi iki yıl olan ana öğretmen okulu açılmıştır. 1930 – 1931 öğretim yılında bu okul İstanbul Kız Öğretmen Okuluna nakledilmiştir. 1933 yılına kadar faaliyet gösteren bu okul da kapatılmıştır.

Yetişkin eğitime verilen önemin artışı ve kadının toplum kalkınmasındaki değerinin anlaşılması ile birlikte kız enstitüleri ve pratik kız sanat okulları açılmıştır. Bu okullarda el becerileri, ev yönetimi derslerinin yanı sıra işlenen genel bilgi dersleri içerisinde çocuk bakımı ve eğitimi dersi de yer almıştır. 1934 -1935 öğretim yılında adı geçen okullara öğretmen yetiştirmek amacıyla Ankara’da Kız Meslek Öğretmen Okulu açılmıştır. Ancak 1948 yılında okul programında yapılan değişikliklerle üç yıllık Kız Meslek Öğretmen Okulu, dört yıllık Kız Teknik Öğretmen Okuluna dönüştürülmüştür.

Çocuğunu evde bırakacak kimsesi olmayan çalışan annelere yardım amacıyla 1940 yılında anaokulu yönetmeliğinin fabrikalarda uygulanması bir genelgeyle illere bildirilmiştir. Ancak özel idare bütçelerinin darlığı, bu okulları yaşatmaya imkân vermemiştir.

Erken Çocukluk eğitimi ile ilgili önemli gelişmeler 1960 yılından sonra dikkati çeker. Erken çocukluk eğitimi alanında kurumsal eğitim bakımından yavaş da olsa kademe kademe önemli hareketlerin başladığı görülür.

5 Ocak 1961 tarih ve 222 sayılı İlköğretim ve eğitim Kanununda erken çocukluk eğitimi ile ilgili maddeler bulunmaktadır. İlköğretim çağına girmemiş çocukların eğitimine

önem verilmesi nedeniyle 1992 yılında yürürlüğe giren Milli eğitim Bakanlığı Teşkilatı ve Görevleri Hakkındaki 3797 Sayılı Kanunla Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Yedinci Milli Eğitim Şurası (5–15 Şubat 1962) okulöncesi eğitimin önemini etkin bir biçimde gündeme getirmiş ve bu konuda verilmesi gereken hizmeti belirlemiştir.

Yedinci Milli Eğitim Şura çalışmalarında sonra 16 Haziran 1962 tarihinde “Anaokulları ve Sınıfları Yönetmeliği” yayınlanmıştır. Bu yönetmeliğin yayınlanmasından sonra, Türkiye’de resmi ve özel kuruluşlarca yuva ve anaokulları yaygınlaşmış ve hizmet verilen çocuk sayılarında önemli artış görülmüştür.

Türkiye’de erken çocukluk eğitim kurumlarının açılması 20. yüzyılın başlarına rastlamasına rağmen, ülkenin içinde bulunduğu özel durum, gerek Osmanlı İmparatorluğu döneminde, gerekse cumhuriyetin kuruluş yıllarında bu kurumlara gereken önemin verilmesine ve gelişmesine engel olmuştur. Bugüne kadar açılan bu kurumlar, ülkede bulunan erken çocukluk çağı çocuklarının sayıları ile orantılı olarak yeterli düzeye ulaşamamıştır.

Türk Milli Eğitiminde okullaşma oranının en düşük olduğu kademe erken çocukluktur.

Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planında 2000–2001 öğretim yılı için hedeflenen erken çocukluk eğitiminde okullaşma oranı %16 olarak belirlenmesine rağmen okullaşma oranında ulaşılan hedefin %10 olduğu görülür. Bu çok yetersiz olduğu gibi bu alanda gerekli fiziki, sosyal ortam standartları henüz geliştirilmeye muhtaçtır ve rehberlik, denetleme görevlerini yapacak yeterli sayıda personel yoktur. Oysa gelişmiş ülkeler erken çocukluk eğitimindeki okullaşma oranını %100’e çıkarmaya çalışmanın yanı sıra, erken çocukluk eğitimi daha küçük yaşlarda başlatabilme çabasına girmişlerdir.

Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okul öncesi eğitim kurumlarının kuruluş, yönetim, eğitim, görev ve işleyişleri ile ilgili esasları düzenlemek amacıyla 2002 yılında Okulöncesi Eğitim Yönetmeliği yayınlanmıştır.

Etkinlik 2:

Türkiye’de ve dünyada erken çocukluk eğitimi hakkında araştırma yapan eğitimcileri araştırınız ve bu eğitimciler hakkında edindiğiniz bilgileri arkadaşlarınızla paylaşınız.

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk eğitiminin önemini, amaçlarını ve ilkelerini çeşitli kaynaklardan ve internetten araştırınız. Topladığınız bilgileri kullanarak bir broşür veya afiş hazırlayınız. Etkinliğinizin sonucunu bir rapor haline getirip öğretmeninizle ve arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Erken çocukluk eğitiminin, önemini, amaçlarını ve ilkelerini çeşitli kaynaklardan ve internetten araştırınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Erken çocukluk eğitimi kurumlarından, kütüphanelerden, üniversitenin ilgili bölümlerinden, internetten ve çevrenizde bulunan kişilerden yararlanınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Araştırdığınız bilgileri düzenleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Araştırdığınız bilgileri bir etkinlik haline gelecek şekilde düzenleyiniz.
<ul style="list-style-type: none">➤ Tercih ettiğiniz etkinlikle (broşür, afiş) ilgili tasarımlar araştırınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İnternette ve çeşitli kaynaklardan broşür ve afiş tasarım örneklerini araştırınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Tercih ettiğiniz etkinliğin (broşür, afiş) bilgilerini düzenleyerek hazırlayınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ Tercih ettiğiniz etkinliğin (broşür, afiş) bilgilerini düzenli ve itinalı bir şekilde hazırlayınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Ortaya çıkardığınız etkinliğinizi öğretmeninize ve arkadaşlarınıza sununuz ve sunduğunuz etkinliğinizi sınıf panosunda sergileyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Etkinliğinizi dikkat çekici bir şekilde sununuz. Etkinliğinizi sınıf panosunda sergileyiniz.

UYGULAMALI TEST

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmalarını arkadaşınızla birlikte değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Erken çocukluk eğitiminin, önemini, amaçlarını ve ilkelerini çeşitli kaynaklardan ve internetten araştırdınız mı?		
2. Araştırdığınız bilgileri düzenlediniz mi?		
3. Tercih ettiğiniz etkinlik (broşür, afiş) ilgili tasarımlar araştırdınız mı?		
4. Tercih ettiğiniz etkinliğin(broşür, afiş) bilgilerini düzenleyerek hazırladınız mı?		
5. Ortaya çıkardığınız etkinliğinizi öğretmeninize ve arkadaşlarınıza sundunuz mu ve sunduğunuz etkinliği sınıf panosunda sergilediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yapmış olduğunuz değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz.

Cevaplarınızın hepsi “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet kapsamında kazandığınız bilgi ve beceriler doğrultusunda, aşağıdaki soruları yanıtlayınız. Cevaplarınızı cevap anahtarından kontrol ediniz.

1. Çocuğun doğduğu günden temel eğitime başladığı güne kadar geçen yılları kapsayan ve çocukların daha sonraki yaşamlarında önemli rol oynayan, bedensel, psikomotor, sosyal ve duygusal, zihinsel ve dil gelişimlerinin büyük ölçüde şekillendiği ailelerde ve kurumlarda verilen eğitim sürecine ne denir?
A. Erken çocukluk eğitimi
B. Aile eğitimi
C. Ergenlik eğitimi
D. Ebeveyn eğitimi
2. Çocuklara erken çocukluk eğitiminde belli davranışları kazandırmak ve gelişimlerini desteklemek için gerekli eğitim yaşantıları, erken çocukluk eğitim kurumlarında kimler tarafından hazırlanır?
A. İdareciler
B. Rehber öğretmenler
C. Öğretmenler
D. Hizmetli personel
3. Aşağıdaki bilim adamlarından hangisinin, kendi çocuğu üzerindeki gözlemlerine dayanarak yaptığı çalışma, çocuk gelişimi ile ilgili ilk bilimsel kayıt olarak kabul edilmektedir?
A. Mantesorri
B. Postallozi
C. Ericson
D. Schutz
4. Erken çocukluk eğitiminin gerekliliğine inanarak ilk anaokulunu açan eğitimci aşağıdakilerden hangisidir?
A. Ericson
B. Piaget
C. Ericson
D. Frobel
5. Osmanlı İmparatorluğu zamanında özel çocuk yuvası açan eğitimci aşağıdakilerden hangisidir?
A. Kazım Duru
B. Satı Bey
C. Emrullah Efendi
D. Mehmet Efendi

6. Hangi yönetmeliğinin yayınlanmasından sonra Türkiye’de resmi ve özel kuruluşlarca yuva ve anaokulları yaygınlaşmış ve hizmet verilen çocuk sayılarında önemli artış görülmüştür.?
- A. Anaokulları ve Sınıfları Yönetmeliği
B. İlköğretim yönetmeliği
C. Özel Okullar Yönetmeliği
D. Sınıf Yönetmeliği
7. Türk Milli Eğitiminde okullaşma oranının en düşük olduğu kademe aşağıdakilerden hangisidir?
- A. İlköğretim
B. Lise
C. Erken Çocukluk
D. Ortaokul
8. Hangi Milli Eğitim Şurasında, erken çocukluk eğitiminin önemi etkin bir biçimde gündeme getirilmiş ve bu konuda verilmesi gereken hizmetler belirlenmiştir?
- A. 4. Milli Eğitim Şurası
B. 5. Milli Eğitim Şurası
C. 6. Milli Eğitim Şurası
D. 7. Milli Eğitim Şurası
9. Türkiye’de, Okulöncesi Eğitim Yönetmeliği hangi yılda yayınlanmıştır?
- A. 1999
B. 2000
C. 2001
D. 2002
10. Türkiye’de erken çocukluk eğitiminde okullaşma oranı yüzde kaçtır?
- A. % 20
B. % 30
C. % 15
D. % 10

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Öğrenme faaliyetinde kazandırılacak bilgi ve beceriler doğrultusunda uygun ortam sağlandığında, erken çocukluk eğitimi kurumlarını ve hizmet türlerini tespit etmeye yönelik etkinlikleri hazırlayıp uygulayabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Erken çocukluk eğitimi kurumlarını, çeşitli kaynaklardan ve internetten araştırınız.
- Erken çocukluk eğitim kurumlarında verilen hizmet türlerini internetten ve çeşitli kaynaklardan araştırınız.

Bulduğunuz bilgileri raporlaştırınız ve sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2-ERKEN ÇOCUKLUK EĞİTİMİNDE BAKIM VE EĞİTİM SİSTEMİ

2.1.Kurum Türleri

Erken çocukluk eğitim kurumları, 0–6 yaş çocuklarının tüm gelişimlerinin desteklendiği, sağlıklı ve güvenli bir ortam içinde, iyi hazırlanmış eğitim programları yoluyla yönlendiren, uzman–eğitici kadroya sahip temel amacı eğitim olan sosyal kuruluşlardır.

Erken çocukluk eğitim hizmetleri çeşitli kurumlar aracılığıyla yürütülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığının 1994 yılında yürürlüğe koyduğu Okulöncesi Eğitim Programları esas alındığında iki çeşit erken çocukluk eğitim kurumları görülür:

- Hizmet ve yaş gruplarına göre erken çocukluk eğitimi kurumları
- Kuruluş amaçlarına göre erken çocukluk eğitimi kurumları

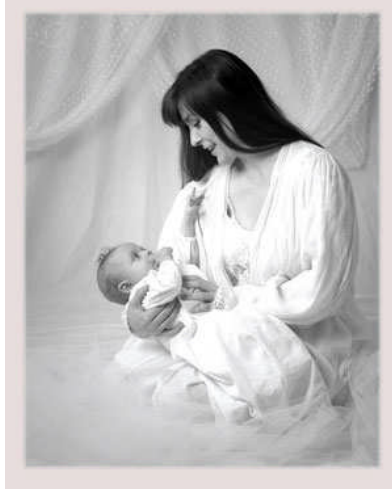
2.1.1. Hizmet ve yaş gruplarına göre Erken Çocukluk Eğitimi Kurumları

- Kreş
- Yuva
- Anaokulu
- Anasınıfı

2.1.1.1. Kreş

Kreş 0-36 (0-3 yaş) çocuklarının bakım, beslenme, bedensel ve ruhsal gelişimlerine uygun olarak hazırlanmış programların uygulandığı, çalışan annelere hizmet götüren erken çocukluk eğitimi kurumlarıdır.

Yaşamın ilk yıllarının, fiziksel olduğu kadar, zihinsel ve duygusal gelişim açısından ne kadar önemli olduğu anlaşıldıkça bu kurumlardaki eğitimsel duyarlılığın arttığı gözlenmektedir. Özellikle ilk iki yılda yetişkinle çocuğun zaman zaman teke tek, zaman zaman küçük gruplar halinde etkinlikleri sürdürmeleri gerekir.

Resim 2.1: Çocuklar yaşamlarının ilk iki yılında “ temel güven duygusunu” kazanırlar.

Resim 2.2: Kreşler çocukların bakım ve beslenme ihtiyaçlarını karşılar, bedensel ve ruhsal gelişimlerini destekler.

Kreşlerde sorumluluk başta öğretmen olmak üzere görevli personele düşmektedir. Çocuklar yaşamlarının ilk iki yılında temel güven duygusunu kazanırlar. Bu nedenle bu yaşlar kritik bir dönem olma özelliği taşıdığından kreşler, yalnızca bakım yeri olarak değil, bakım ve eğitimin bir arada verildiği yerler olarak değerlendirilmelidir.

Etkinlik 3:

Kreşler hakkında çeşitli kaynaklardan bilgi toplayınız ve bir broşür hazırlayınız.

2.1.1.2.Yuva

Genellikle iki-dört yaş arası çocukları bakım ve eğitiminden sorumlu kurumlara “yuva” denir.

Ülkemizde yuva adı altında çalışan bazı özel kurumların kreş ve anaokulu çağı çocuklarını da kapsamlarına aldıkları görülmektedir.

Bu kurumlar sağlıklı fiziksel koşullar ve zengin eğitsel yaşantılar içinde, çocukların gelişimlerini olumlu yönde etkilemek, sosyal ve zihinsel becerilerini geliştirmek üzere planlanır ve yönetilir. Gelişmiş ülkelerde yuva eğitimi, öncelikle geri sosyoekonomik çevre çocuklarına, endüstri merkezlerinde çalışan annelerin hizmetine ya da tarımsal bölge halkına ulaştırmaya çalışılmaktadır. Bu kurumlar yarım gün eğitim verecek şekilde planlanabilir. Böylece çocuğun küçük yaşta aile ortamından uzun süre ayrı kalmasının doğuracağı sakıncalar önlenmiş olur. Ancak yuva, çalışan anneye hizmet verdiğinde açılma ve kapanma saatlerinin de bu ilke doğrultusunda düzenlenmesi gerekmektedir.

Etkinlik 4:

Çevrenizde bulunan bir çocuk yuvasına giderek,gözlem yapınız.. Gözlemlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

2.1.1.3. Anaokulu

Anaokulu 37–60 ay (4–5 yaş) çocuklarının devam ettiği erken çocukluk eğitim kurumlarıdır.

Bu kurumlarda, uyarıcı çevre düzenlemeleri yapılarak yaratıcı etkinlikler ve grup oyunları aracılığıyla çocukların gelişimlerine yönelik öğrenme yaşantıları gerçekleştirilmektedir.

Resim 2.3: Anaokullarında, çocuklar grup halinde veya bireysel olarak çalışabilirler.

Anaokullarında, çocuğun bakımı ve korunmasına olduğu kadar, sosyal ve zihinsel gelişimlerine de ağırlık verilmektedir. Anaokulu etkinlikleri sabah ve öğleden sonra değişik çocuk gruplarına ya da tek bir gruba tam gün boyunca hizmet verilecek şekilde planlanarak

verilebilir. Böylece daha çok çocuğun hizmet alması ve eğitimden yararlanması sağlanabilir.

Etkinlik 5:

Çevrenizde bulunan bir anaokuluna ziyarete gidiniz. Gittiğiniz anaokulunun fotoğraflarını çekiniz ve bir albüm oluşturunuz. Oluşturduğunuz albümü sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2.1.1.4. Anasınıfı

Anasınıfları 61–72 ay (6 yaş) çocukların eğitimlerini kapsayan kurumlardır.

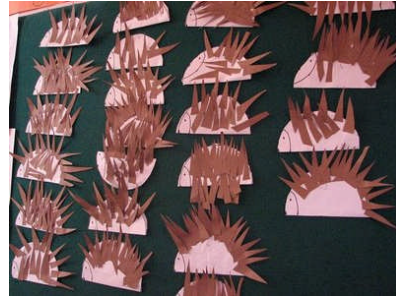

Resim 2.4:Anasınıfları ilkokulların bünyesinde yer alır.

Anasınıfları diğer erken çocukluk eğitimi kurumlarından farklı olarak ilkokulların bünyesinde ya da onlara bağlı olarak özellikle geri sosyoekonomik çevre koşullarından gelen çocukları, okul yaşamının beklentilerine ayak uydurabilecek bir gelişim düzeyine ulaştırmak üzere uygulanmaktadır. Bu yönüyle anasınıfları elverişsiz çevre koşullarından gelen çocukların erken çocukluk eğitiminden yararlanmalarına olanak tanımaktadır

Resim 2.5: Anasınıfları, geri sosyoekonomik çevre koşullarından gelen çocukların eğitiminde önemli yer tutar.

Resim 2.6: Anasınıflarında çocuklar planlı ve sistemli bir eğitim programı doğrultusunda yönlendirilirler.

Anasınıfları da anaokulları gibi çocukların tüm gelişimlerini planlı ve sistemli bir eğitim programı içerisinde yönlendirmektedir.

Etkinlik 6: Çevrenizde bulunan bir anasınıfına gidiniz. Anasınıfında yapılan etkinliklerden birini gözlemleyiniz. Etkinliği sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kuruluş Amaçlarına Göre Erken Çocukluk Eğitimi Kurumlarının Çeşitleri

Erken çocukluk eğitim kurumları çeşitli yasa ve yönetmeliklerle resmi ve özel kuruluşlar tarafından çeşitli adlarla açılır.

Bu kurumlar, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumunun ilgili bölümleri tarafından denetlenmektedir. Türkiye’deki okul öncesi eğitim kurumları amaçları ve bağlı oldukları kuruluşa göre sınıflandırılır.

Bunlar şu şekilde sınıflandırılır:

- **Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Erken Çocukluk Eğitim Kurumları**
 - Bağımsız anaokulları
 - İlköğretim bünyesindeki anasınıfları
 - Kız meslek lisesi bünyesindeki uygulama anaokulları ve anasınıfları
- **Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bağlı Erken Çocukluk Eğitim Kurumları**
 - Çocuk yuvaları
 - Çocuk bakımevleri
 - Çocuk kulüpleri
 - Çocuk evleri
- **Üniversitelerin Bünyelerindeki Erken Çocukluk Eğitim Kurumları**
- **Çalışma Bakanlığına Bağlı Erken Çocukluk Eğitim Kurumları**
- **Vakıf, Dernek ve Kooperatiflere Bağlı Erken Çocukluk Eğitim Kurumları**

Bu sınıflamada da görüldüğü gibi, Türkiye’de erken çocukluk eğitimi hizmeti veren kurumlarda hem yönetim, hem de kurulma amaçları, programları ve mekân donanımları yönünden farklılıklar bulunmaktadır.

2.2.Hizmet Türleri

Erken çocukluk eğitim kurumların; eğitim sistemi içinde hazırlanan eğitim programları doğrultusunda eğitim ve öğretim etkinliklerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi gerekmektedir.

Hangi düzeyde olursa olsun eğitimde çocuğun gelişim durumunu, ilgilerini, ihtiyaçlarını, yeteneklerini ve içinde buldukları çevre şartlarını bilmek ve karşılaştığı problemler hakkında fikir sahibi olmak gerekir. Ailenin genel durumunu ve çalışma şartlarını da göz ardı etmemek gerekir. Çocuğun ve ailenin genel durumu ve ihtiyaçları tespit

edildikten sonra, çocuk ve aileye en uygun hizmet türü tespit edilir.

Erken Çocukluk döneminde verilen hizmet türleri şöyledir:

2.2.1.Tam Gün

Tam Gün Eğitim Yapan Anaokulu Günlük Zaman Çizelgesi

SAATLER (08.00 - 17.00)	ETKİNLİKLER
08.00 - 08.15	Okula geliş, temizlik ve sağlık kontrolü
08.15 - 09.15	Serbest zaman etkinlikleri
09.15 - 09.30	Toplanma ve kahvaltıya hazırlık
09.30 - 10.00	Kahvaltı
10.00 - 10.15	Toplanma ve temizlik
10.15 - 12.30	Eğitim durumu/etkinlikler (Türkçe Dil/Oyun/Müzik/Sanat/Okuma Yazmaya Hazırlık/Fen ve Doğa/Drama)
12.30 - 13.30	Toplanma, öğle yemeği ve temizlik
13.30 - 14.30	Dinlenme/Uyuma
14.30 - 15.30	Eğitim durumu/etkinlikler (Türkçe Dil/Oyun/Müzik/Sanat/Okuma Yazmaya Hazırlık/Fen ve Doğa/Drama)
15.30 - 16.00	Kahvaltı
16.00 - 16.45	Eğitim durumu/etkinlikler (Türkçe Dil/Oyun/Müzik/Sanat/Okuma Yazmaya Hazırlık/Fen ve Doğa/Drama)
16.45 - 17.00	Eve gidiş hazırlığı

Erken çocukluk eğitim kurumlarında, eğitim programı tam güne yayılarak hazırlanabilir. Çocuklar bu eğitim programında, sabah okula gelirler ve öğretmen tarafından çocukların, yaş ve gelişim düzeylerine uygun olarak hazırlanan eğitim programı doğrultusunda eğitim alırlar.

Öğretmen, yukarıda verilen tam gün eğitim programında, çocukların gereksinimleri doğrultusunda farklı bir çizelge hazırlayabilir. Bu çizelgede etkinliklere ayrılan zaman bloklarında esnek davranabilir. Bir ya da birkaç çalışmayı bir etkinlik içinde bütünleştirebilir.

Çocukların olayların zaman içinde yer alışlarını daha iyi kavrayabilmeleri için okula geliş, kahvaltı, toplanma, temizlik, uyku gibi günlük işlerin çizelgede belirtilen saatlerde yapılmasına özen gösterilmesi gerekir.

Etkinlik 7:

Bir anaokulunun tam günlük eğitim programını bulunuz. Bulduğunuz programı arkadaşlarınızla paylaşınız, arkadaşlarınızın bulduğu programlarla kendi programınız arasındaki farklılıkları arkadaşlarınızla tartışınız.

2.2.2.Yarım Gün

Yarım Gün Eğitim Yapan Anaokulu ve Ana Sınıfı Günlük Zaman Çizelgesi

SABAH	EĞİTİM DURUMU
SAATLER (08.00 - 12.15)	ETKİNLİKLER
08.00 - 08.15	Okula geliş, temizlik ve sağlık kontrolü
08.15 - 09.00	Serbest zaman etkinlikleri
09.00 - 09.15	Toplanma ve hazırlık
09.15 - 09.45	Kuşluk, toplanma ve temizlik
09.45 - 12.00	Eğitim durumu/ etkinlikler (Türkçe Dil / Oyun/ Müzik/ Sanat/ Okuma Yazmaya Hazırlık/ Fen ve Doğa / Drama)
12.00 - 12.15	Eve gidiş hazırlığı

ÖĞLE	EĞİTİM DURUMU
SAATLER (12.45 - 17.00)	ETKİNLİKLER
12.45 - 13.00	Okula geliş, temizlik ve sağlık kontrolü
13.00 - 13.45	Serbest zaman etkinlikleri
13.45 - 14.00	Toplanma ve hazırlık
14.00 - 14.30	Kuşluk, toplanma ve temizlik
14.30 - 16.45	Eğitim durumu/etkinlikler (Türkçe Dil / Oyun/ Müzik/ Sanat/ Okuma Yazmaya Hazırlık/ Fen ve Doğa / Drama)
16.45 - 17.00	Eve gidiş hazırlığı

Erken çocukluk eğitim kurumlarında tam gün eğitim yapılabileceği gibi, yarım gün de eğitim verilebilir. Yarım günlük programlar genellikle ilköğretim okullarının bünyesinde bulunan anasınıflarında uygulanır. Böylece daha çok çocuğun eğitimden yararlanması sağlanır.

Öğretmen tam gün eğitim programında olduğu gibi, yarım günlük eğitim programında da çocukların gereksinimleri doğrultusunda farklı çizelgeler hazırlayabilir. Bu çizelgelerde etkinliklere ayrılan zaman bloklarında esnek davranabilir. Bir ya da birkaç çalışmayı bir etkinlik içinde bütünleştirebilir.

Çocukların olayların, zaman içinde yer alışlarını daha iyi kavrayabilmeleri için okula geliş, kahvaltı, toplanma, temizlik, uyku gibi günlük işlerin çizelgede belirtilen saatlerde yapılmasına özen gösterilmesi gerekir.

Etkinlik 8:

Bir anaokulunun yarım günlük eğitim programını bulunuz. Bulduğunuz programı arkadaşlarınızla paylaşınız, arkadaşlarınızın bulduğu programlarla, kendi programınız arasındaki farklılıkları arkadaşlarınızla tartışınız.

2.2.3. Saatli Bakım

Günümüzde büyük şehirlerde tek çocuklu ailelerin çoğalması, eğitimin artık çok erken yaşlarda başlaması, çocuk oyunları için sokakların güvenli olmaması, annelerin çocuklarıyla ve hayatla uğraşmaktan kendilerine zaman ayıramamaları gibi nedenlerle çocuklar için yepyeni yaşam alanlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Özellikle çalışan aileler, iş koşullarından dolayı iş saatlerini çocuklarına göre düzenleyerek, saatli bakım hizmet türünü tercih etmektedirler. Özellikle saat olarak az çalışan anneler, çocuklarının günlük bakımlarını baktırdıkları saat üzerinden ücretli olarak yaptırmaktadırlar. Saatli bakımda aynı çocuğa her gün birkaç saat hizmet verilebilir.

Ayrıca aileler, çeşitli durumlarda örneğin gece katıldıkları herhangi bir organizasyon etkinliğinde (düğünler, toplantılar vs.) çocukları için saatli bakım hizmetinden yararlanabilirler.

Saatli bakımda hizmet veren bakıcılar bu alanda eğitim almış, sertifika sahibi, eğitimli kişiler olmalıdır. Bebeğin günlük bakımını yapmak, bebeğin bulunduğu ortamın temizlik ve hijyenini sağlamak, bebeğin alt temizliğini yapmak, banyo yaptırmak, tuvalet sonrası temizliği yapmak, mama, meyve suyu veya püresini hazırlamak, ortamı bebek için güvenilir hale getirmek bu alanda eğitim almış kişilerce yapılmalıdır.

Etkinlik 9:

Saatli bakım hakkında çeşitli kaynaklardan ve internetten bilgi toplayınız. Bu bilgileri bir sunum haline getirerek sınıf panosuna asınız.

2.2.4. Evde Bakım

Bazı aileler çocukları çok küçük olduğundan evde bakım hizmet türünü tercih etmektedir. Çocuklar ya kendi evlerinde ya da şartlar uygunsa bakan kişinin evinde bakım hizmeti almaktadırlar.

Evde bakımda hizmet veren bakıcılar, aynı saatli bakımda hizmet veren bakıcılar gibi, bu alanda eğitim almış, sertifika sahibi kişiler olmalıdır. Bebeğin günlük bakımını yapmak, bebeğin bulunduğu ortamın temizlik ve hijyenini sağlamak, bebeğin alt temizliğini yapmak, banyo yaptırmak, tuvalet sonrası temizliği yapmak, mama, meyve suyu veya püresini hazırlamak, ortamı bebek için güvenilir hale getirmek bu alanda eğitim almış kişilerce yapılmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Çevrenizde hizmet veren erken çocukluk eğitim kurumlarından birini ziyaret ediniz. Erken çocukluk eğitim kurumunda verilen eğitim programı içerisinde bir etkinliği gözlemleyiniz. Gözlemediğiniz etkinliği rapor haline getirip sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Çevrenizde hizmet veren erken çocukluk eğitim kurumlarından birini ziyaret ediniz	➤ Kreş, yuva, anaokulu, anasınıfından herhangi birini ziyaret ediniz
➤ Gittiğiniz erken çocukluk eğitim kurumunda gözlemek istediğiniz etkinlikle ilgili kurum öğretmeninden bilgi alınız.	➤ Kurum öğretmenini dikkatle dinleyiniz.
➤ Kurum öğretmenin bilgileri doğrultusunda, gittiğiniz erken çocukluk eğitim kurumunda bir etkinliği gözlemleyiniz.	➤ Etkinliği dikkatli, titiz ve objektif olarak gözlemleyiniz.
➤ Gözlemediğiniz etkinliğin fotoğraflarını çekiniz	➤ Fotoğrafları estetik ve dikkatli olarak çekiniz.
➤ Gözlemediğiniz etkinliğin fotoğraflarını içeren bir dosya oluşturunuz.	➤ Gözlemediğiniz etkinliğin fotoğraflarını içeren bir dosyayı dikkatli ve titiz olarak oluşturunuz.
➤ Gözlemediğiniz etkinliği sunu oluşturacak şekilde bir rapor halinde hazırlayınız.	➤ Etkinliğinizi sunu oluşturacak şekilde bir rapor halinde istekli, yaratıcı ve estetik olarak hazırlayınız.
➤ Dosyanızı ve sununuzu hazırlarken edindiğiniz deneyimleri arkadaşlarınızla paylaşınız.	➤ Dosyanızı ve sununuzu hazırlarken edindiğiniz deneyimleri arkadaşlarınızla istekli olarak paylaşınız.
➤ Etkinliğinizi elektronik ortamda sunu oluşturacak şekilde bir rapor halinde hazırlayınız.	➤ Etkinliğinizi hazırlarken bilgisayardan yararlanınız.
➤ Dosyanızı ve sununuzu hazırlarken edindiğiniz deneyimleri arkadaşlarınızla paylaşınız.	➤ Dosyanızı ve sununuzu arkadaşlarınızla istekli olarak paylaşınız.
➤ Hazırladığınız dosyanızın ve sununuzun diğer arkadaşlarınızın hazırladıkları dosya ve sunumlarla benzerliklerini ve farklılıklarını karşılaştırınız.	➤ Hazırladığınız dosyanızın ve sununuzun diğer arkadaşlarınızın hazırladıkları dosya ve sunumlarla benzerliklerini ve farklılıklarını objektif olarak karşılaştırınız.

UYGULAMALI TEST

Uygulama faaliyetinde yapmış olduğunuz çalışmalarını arkadaşınızla değişerek değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Çevrenizde hizmet veren erken çocukluk eğitim kurumlarından birini ziyaret ettiniz mi?		
2. Gittiğiniz erken çocukluk eğitim kurumunda gözlemlemek istediğiniz etkinlikle ilgili kurum öğretmeninden bilgi aldınız mı?		
3. Kurum öğretmenin bilgileri doğrultusunda, gittiğiniz erken çocukluk eğitim kurumunda bir etkinliği gözlemlediniz mi?		
4. Gözlemlediğiniz etkinliğin fotoğraflarını çektiniz mi?		
5. Gözlemlediğiniz etkinliğin fotoğraflarını içeren bir dosya oluşturduunuz mu?		
6. Gözlemlediğiniz etkinliği sunu oluşturacak şekilde bir rapor halinde hazırladınız mı?		
7. Dosyanızı ve sununuzu hazırlarken edindiğiniz deneyimleri arkadaşlarınızla paylaştınız mı?		
8. Etkinliğinizi elektronik ortamda sunu oluşturacak şekilde bir rapor halinde hazırladınız mı?		
9. Dosyanızı ve sununuzu hazırlarken edindiğiniz deneyimleri arkadaşlarınızla paylaştınız mı?		
10. Hazırladığınız dosyanızın ve sununuzun diğer arkadaşlarınızın hazırladıkları dosya ve sunumlarla benzerliklerini ve farklılıklarını karşılaştırdınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz.

Cevaplarınızın hepsi “evet” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet kapsamında kazandığınız bilgi ve beceriler doğrultusunda, aşağıdaki soruları yanıtlayınız. Aşağıdaki soruları doğru yanıtlara (D),yanlış yanıtlara (Y) şeklinde yazarak cevaplayınız. Cevaplarınızı cevap anahtarından kontrol ediniz

1. () Erken çocukluk eğitim hizmetleri çeşitli kurumlar aracılığıyla yürütülmektedir.
2. ()Erken çocukluk eğitim kurumları, 0–12 yaş çocuklarının tüm gelişimlerinin desteklendiği, sağlıklı ve güvenli bir ortam içinde, iyi hazırlanmış eğitim programları yoluyla yönlendiren, uzman–eğitici kadroya sahip temel amacı eğitim olan sosyal kuruluşlardır.
3. () Kreşler 0–36 (0–3 yaş) arasını kapsar.
4. () Çocuklar yaşamlarının ilk iki yılında temel güven duygusunu kazanırlar
5. () Anaokullarında sadece çocuğun bakımı ve korunmasına ağırlık verilmelidir.
6. () Anasınıfları 61–72 ay (6 yaş) çocukların eğitimlerini kapsayan kurumlardır.
7. () Aileler, çeşitli durumlarda örneğin gece katıldıkları herhangi bir organizasyon etkinliğinde (düğünler, toplantılar vs.) çocukları için saatli bakım hizmetinden yararlanamazlar.
8. () Anaokullarında tam gün ve yarım gün eğitim programları uygulanır.
9. () Yarım günlük programlar genellikle ilköğretim okullarının bünyesinde bulunan anasınıflarında uygulanır.
10. ()Saatli bakımda aynı çocuğa tam gün hizmet verilir.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Modül ile kazandığınız bilgi ve beceriler doğrultusunda aşağıdaki soruları yanıtlayınız. Aşağıdaki soruları doğru yanıtlara (D),yanlış yanıtlara (Y) şeklinde yazarak cevaplayınız. Cevaplarınızı cevap anahtarından kontrol ediniz.

1. () Erken çocukluk eğitimi, çocuğun yetişkinlikte nasıl olacağını büyük ölçüde belirler ve bu nedenle çok önemlidir.
2. () Erken çocukluk eğitimine ailenin etkin katılımını sağlamak çok önemli değildir.
3. () Çocuk gelişimi konusunda ilk çalışmaları yapanlar din adamlarıdır.
4. () Erken çocukluk eğitimini amaçlarından birisi de çocuklara çevrelerindeki dünyayı algılama ve anlama fırsatları sağlamaktır.
5. () Froebel'in öğrencisi olan Carl Shutz 1855 yılında Amerika'da İngilizce konuşan çocuklar için özel bir okul açmıştır
6. () Çocuğun zihinsel gelişimini inceleyen bilim adamı Piaget'tir.
7. () Birinci Milli Eğitim Şurası okul öncesi eğitimin önemini etkin bir biçimde gündeme getirmiş ve bu konuda verilmesi gereken hizmeti belirlemiştir.
8. () Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ve özel okul öncesi eğitim kurumlarının kuruluş, yönetim, eğitim, görev ve işleyişleri ile ilgili esasları düzenlemek amacıyla 2002 yılında Okulöncesi Yönetmeliği yayınlanmıştır.
9. () Yuva eğitimleri, gelişmiş ülkelerde öncelikle, gelişmemiş sosyoekonomik çevre çocuklarına, endüstri merkezlerinde çalışan annelerin hizmetine ya da tarımsal bölge halkına ulaştırmaya çalışılmaktadır.
10. () Çocukların kendi evlerinde ya da eğer şartlar uygunsa bakan kişinin evinde aldığı bakım evde bakımdır.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ -1 CEVAP ANAHTARI

SORULAR	CEVAPLAR
1	A
2	C
3	B
4	D
5	B
6	A
7	C
8	D
9	D
10	D

ÖĞRENME FAALİYETİ -2 CEVAP ANAHTARI

SORULAR	CEVAPLAR
1	D
2	Y
3	D
4	D
5	Y
6	D
7	Y
8	D
9	D
10	Y

MODÜL DEĞERLENDİRME CEVAP ANAHTARI

SORULAR	CEVAPLAR
1	D
2	Y
3	Y
4	D
5	D
6	D
7	Y
8	D
9	D
10	D

KAYNAKÇA

- ARAL Neriman, Adalet KANDIR, Münevver YAŞAR CAN, **Okul Öncesi Eğitim ve Okul Öncesi Eğitim Programları**, YaPa Yayınları, İstanbul 2002.
- ARAL Neriman, Adalet KANDIR, Münevver YAŞAR CAN, **Okul Öncesi Eğitim -1** , YaPa Yayınları, İstanbul, 2000.
- OKTAY Ayla, Tanju GÜRKAN, Rengin ZEMBAT, Polat UNUTKAN, **Ne Yapıyorum, Neden Yapıyorum, Nasıl Yapmalıyım**, YaPa Yayınları, İstanbul, 2003.
- <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler>
- <http://www.papatyaanaokulu.com>
- <http://www.cocukgelisim.com>
- <http://www.rehabilitasyon.com>
- <http://www.seckinkoleji.com>
- <http://www.anasinifi.com>
- www.test2.ozelpembepanteranaokulu
- www.bebekresimlerim.org
- www.balarisianaokulu.com
- www.meralinanasinifi.com
- <http://tr.wikipedia.org>
- <http://www.ogretmenimiz.com>